

Детска градина „Брезичка”

Шумен, ул. Август Попов 22, тел: 875219, e-mail: brezichka1962@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:.....

СОНЯ НЕДЯЛКОВА

ДИРЕКТОР ДГ „БРЕЗИЧКА”

ПРОГРАМА

ЗА

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

И ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА

ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

В ДГ „БРЕЗИЧКА”

ЗА УЧЕБНАТА 2019/2020 ГОДИНА

Програмата е разработена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет с Протокол № 1/ от 16.09.2019 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към

създаване на възможности за развитие и участие на децата във всички аспекти на живота на детската градина и общността.

Уязвими са онези лица и групи, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот и ползването на социални права. Уязвимите групи не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото.

Програмата за приобщаващо образование и осигуряване на подкрепа за личностното развитие на децата в ДГ „Брезичка“ е разработена според разпоредбите на ЗПУО, Наредбата за приобщаващото образование и Областната стратегия за приобщаващо образование на децата от област Шумен.

С настоящата програма се определят:

1. Целите и задачите на приобщаващото образование в ДГ „Брезичка“.
2. Принципите, чрез които се реализира приобщаващото образование в ДГ „Брезичка“.
3. Условията, редът и конкретните дейности за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на децата в ДГ „Брезичка“.
4. Условията, редът и конкретните дейности за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата в ДГ „Брезичка“ по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО.
5. Разработване на **Механизъм за предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие в ДГ „Брезичка“**.
6. Дейностите за превенция на тормоза и насилието в ДГ „Брезичка“, за мотивация и преодоляване на проблемното поведение на децата по чл. 185 и чл. 186 от ЗПУО.
7. Изграждане на позитивен психологически климат в детската градина.
8. Условията и редът за поощряване на децата от ДГ „Брезичка“ с материални и морални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на общността на ДГ.
9. Задълженията и дейността на координиращият екип и на участниците в процеса на приобщаващото образование.
10. *Годишен план на дейностите*, свързани с приобщаващото образование и осигуряването на подкрепа за личностното развитие на децата

II. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ

ЦЕЛ - Предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата в ДГ „Брезичка“, чрез осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите

и уменията им и включването и участието на децата в общността на детската градина.

ЗАДАЧИ:

1. Осигуряване на възможност за гъвкава и динамична организация на средата според различните потребности на децата с цел по-лесна адаптация и оптимална степен на развитие на техния потенциал, способности и постигане на образователните цели.
2. Предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете.
3. Осъществяване на подкрепа за успешен преход на децата към училищно образование.
4. Анализ на индивидуалните потребности от подкрепа за личностно развитие на децата
5. Предоставяне на качествено образование за всяко дете.

III. ПРИНЦИПИ

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие със следните принципи:

1. Гарантиране на правото на всяко дете на достъп до детска градина най-близо до неговото местоживееие и на правото му на качествено образование. Гарантиране на достъпа на всяко дете до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности.
2. Прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
3. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете - индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите.
4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно.
5. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища.
6. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование - детската градина, центърът за подкрепа за личностно развитие, детето, семейството и общността.

IV. ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

За организиране на подкрепта за личностно развитие в ДГ „Брезичка“ със заповед е определен координатор, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование. Координаторът се подпомага от екип.

Общата подкрепа за личностно развитие в ДГ „Брезичка“ се осигурява от постъпването на детето в детската градина до завършване на предучилищното образование, съобразно индивидуалните му потребности и възможностите на институцията. Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развиване на потенциала на всяко дете.

На ниво група – общата подкрепа е насочена към откриване на онези първи прояви на затрудненията пред ученето, научаването и участието на децата, които могат да се преодолеят. Тя е насочена и към ранно откриване на дарбите.

На ниво детска градина – общата подкрепа свързва всички услуги, които представляват базисни грижи за физическото, психичното и социалното благополучие, мотивиращи и развиващи интересите дейности;

Общата подкрепа за личностно развитие в градината гарантира участие и изява на всички деца и включва:

- *екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;*
- *занимания по интереси;*
- *грижа за здравето;*
- *поощряване с морални и материални награди;*
- *дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;*
- *дейности за превенция на обучителните затруднения;*
- *логопедична работа.*

V. ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Допълнителна подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните потребности на определено дете от детската градина. Оценката на потребностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа процеса на приобщаващото образование.

Децата, за които може да се поиска оценка на потребностите са от следните **уязвими групи**:

- *Децата със специални образователни потребности;*

- Деца с хронични и физически заболявания;
- Деца в риск;
- Деца с изяви дарби.

VI. АНАЛИЗ НА РЕАЛНАТА СИТУАЦИЯ

През учебната 2019 / 2020 година в ДГ „Брезичка“ са записани и посещават 144 деца в 6 групи на възраст 3-7 години, като 4 са сформирани по възраст – в основна сграда и 2 са смесени – във филиала. В детското заведение има деца от различни етнически групи. Няма данни за етническа и друга дискриминация.

В детското заведение продължават да се обучават 2 деца със СОП: 1 със слухово-речеви нарушения и 1 с емоционално нарушение. Децата, с които продължава да работи логопеда са с леки езиково-говорни нарушения, а психологът – с проблеми в поведенчески аспект.

Това налага разработената програма за приобщаващо образование да бъде в сферата на общата и допълнителна подкрепа.

VII. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

ГОДИШЕН ТЕМАТИЧЕН ПЛАН

НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА В ДГ „БРЕЗИЧКА“

№	ДЕЙНОСТ	ДОКУМЕНТ	СРОК	ОТГОВОРНИК
1. ОБЩИ ДЕЙНОСТИ				
1.1.	Определяне координатор на дейностите за предоставяне на личностна подкрепа за развитие	Заповед	16.09.2019г.	Директор
1.2.	Осигуряване на педагогически специалисти: от ЦПЛР, и от РЦПППО за предоставяне на подкрепа за личностно развитие.		1.10.2019г.	Директор
1.3.	Разработване на <i>Механизъм за предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие в ДГ</i>		1.10.2019г.	Координатор

	„Брезичка”.			
1.4.	Организиране на педагогическите специалисти в квалификация , насочена към приобщаващото образование на деца - придобиване и усъвършенстване на компетентностите за идентифициране на потребностите от обща и допълнителна подкрепа.		октомври 2019 г. – юни 2020 г.	Директор Координатор
1.5.	Изготвяне и представяне пред педагогическия съвет и пред началника на РУО на обобщен доклад-анализ за състоянието на процеса на приобщаващото образование в детската градина за учебната 2019/2020 година.	<i>обобщен доклад</i>	20.06.2020г.	Координатор
2. ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ОЦЕНЯВАНЕ ПОТРЕБНОСТИТЕ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ОБЩА ИЛИ ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА И ПРЕВЕНЦИЯ НА ОБУЧИТЕЛНИТЕ ЗАТРУДНЕНИЯ				
2.1.	Извършване на ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца.	<i>тест</i>	09.2019 - 05.2020 г.	П. Илиева
2.2.	Определяне на дейности от ОП или ДП за личностно развитие, съобразно получените показатели (за определени деца).	<i>Протокол</i> (за всяко предложено дете) .... <i>Документ №6</i>	09.2019 - 05.2020 г.	Координатор
2.3.	Изготвяне на доклад до директора и предоставяне <u>информация на координатора</u> за резултатите от извършеното ранно оценяване на потребностите.	<i>Доклад</i>	30.05.2020г	П. Илиева, ръководител Екип 1

2.4	<p>Оценяване на индивидуалните потребности на децата и анализ на резултатите от проследяване постиженията на децата. <i>Изготвяне на Доклади до директора.</i></p> <p>Оценяване:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ в началото на учебната година за определяне на необходимостта от обща или допълнителна подкрепа. СТЪПКА 1 от Механизъма ➤ в края на годината - установяване напредъка от общата подкрепа. СТЪПКА 5 от Механизъма 	<p><i>Доклад до директора</i></p> <p>(за всяко дете)</p> <p>.....</p> <p><i>Документ №1</i></p> <p><i>Документ №4</i></p>	<p>30.09.2019г</p> <p>20.05.2020г</p>	<p>учителите по групи</p>
3. ДЕЙНОСТИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ				
3.1.	<i>Дейности, свързани с екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти. (срещи за оценка, набелязване на активности и оценка на напредъка)</i>			
➤	Създаване на екипи за осъществяване ОПЛР на децата в ДГ.	<i>Приложение №1</i>	16.09.2019 г.	Координатор
➤	Изготвяне на график на срещите на Екипите за ОПЛР на децата. СТЪПКА 2 от Механизъма	<i>Приложение №2</i>	16.09.2019	Координатор
➤	Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти за определяне конкретната дейност от обща подкрепа. СТЪПКА 3 от Механизъма	<p><i>Проток ол № 1</i></p> <p>(за всяко предложено дете)</p> <p>.....</p> <p><i>Документ №2</i></p>	11.10.2019 г.	Екипите на децата

➤	Уведомяване на родителите за нуждата от предоставяне на обща подкрепа и даване на информирано съгласие за стартиране на процедура по предоставянето ѝ. СТЪПКА 4 от Механизъма	Уведомление ..... Документ №4-3	05.10.2019 г.	учителите на групи
➤	Обмяна на информация, опит и добри практики между учителите и другите педагогически специалисти.		постоянен	учителите на групи
➤	Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти за установяване напредъка от общата подкрепа в края на определен период. СТЪПКА 7 от Механизъма	Протокол № 2 (за всяко предложение дете) ..... Документ №5	след 3 мес.; края на І ср; 15.02.2020 край уч.год 25.05.2020	Екипите на децата
➤	Предоставяне информация на координатора за броя срещи на екипите на децата и за резултатите от предоставената ОП през учебната година.		30.05.2020 г.	Екипите на децата -
3.2.	<u>Дейности за превенция на обучителните затруднения.</u>			
1.	<u>Дейности за обучение на деца, които не владеят български език.</u> - Осигуряване на допълнителни модули за обучение по български език за деца от ПГ, за които българският език не е майчин. Изготвяне на програми за развитие на децата с обучителни трудности.	Програма за развитие	при установяване	учителите на групи

<u>2.</u>	<i>Дейности за прилагане на програми за психо-моторно, познавателно и езиково развитие.</i>		постояне н	учителите на групи, съвместно със специалистите
<u>3.</u>	<i>Дейности при установени езикови, поведенчески и сензорни затруднения – индивидуална и групва работа.</i>			
➤	Оказване на <i>логопедична подкрепа</i> за преодоляване на трудности в обучението.		октомври 2019 г. – май 2020 г.	Румяна Иванова – логопед ЦПЛР
➤	Извършване на консултативна дейност с родителите и мотивирането им за активно участие в логопедичния процес.		постояне н	Румяна Иванова – логопед ЦПЛР
➤	Оказване на <i>психологическа подкрепа</i> за преодоляване на поведенчески затруднения.		октомври 2019 г. – май 2020 г.	Анелия Тончева – психолог ЦПЛР
➤	Извършване на консултативна дейност с родителите на детето и работа със средата – семейството, децата в социогрупата.		постояне н	Анелия Тончева – психолог ЦПЛР
➤	<i>Предоставяне информация на координатора за реализираните дейности по превенция на обучителните и поведенчески затруднения през учебната година – логопедична, психологическа подкрепа, прилагане на програми и допълнително обучение.</i>		25.05.2020 г.	Юр. Джелил, ръководител Екип 2; А. Тончева – психолог; Р. Иванова - логопед
<u>3.3.</u>	<u>Дейностите по осъществяване на грижи за здравето и здравното образование</u>			
➤	Осигуряване на достъп на децата до медицинско обслужване и програми за здравно образование и здравословен начин на живот.		постояне н	м.с.Р.Симеонова – осн. сграда; м.с.Ив.Начко

				ва - филиал.
➤	Осигуряване на сигурна и безопасна материално-техническа база и средства за игра.		постояне н	Директор
➤	Изготвяне на <u>План за дейностите, свързани с грижа за здравето, здравното образование и повишаване на здравната култура</u> (вкл. на теми на здр. тематика в год разпр. по гр.; развл; театри; филми; беседи от мед.с.; инф. табла.)		15.10.201 9 г.	М.Йовчева
➤	Участие на децата в съвместни кампании в сферата на здравното образование и здравословния начин на живот, организирани от РЗИ.		постояне н	м.с.Р.Симеонова – осн. сграда; м.с.Ив.Начкова - филиал.
➤	Участие на деца в съвместни кампании в сферата на <i>опазване на околната среда и екологичното образование.</i> (Напр. – за земята; за водата ....; чистене на Б-я)		постояне н	М.Йовчева
➤	Организиране на ниво ДГ на <i>спортни празници и състезания</i> или участие в такива извън институцията.		постояне н	М.Йовчева, учителите по групи
➤	<i>Предоставяне информация</i> на координатора за изпълнението на Плана за дейностите, свързани с грижа за здравето и повишаване на здравната култура през учебната година.		25.05.202 0 г.	М.Йовчева, ръководител Екип 3
<u>3.4.</u>	<u>Дейности, свързани със занимания по интереси и осигуряване на възможности за личностна изява на всички деца</u>			
➤	Проучване на желанията и подаване на заявление от родителя за включване на деца в групи за занимания по интереси чрез	<i>Заявление</i>	05.10.201 9 г.	П. Атанасова, учителите по групи

	предоставяне на ДПУ.			
➤	Сформиране на групи по занимания по интереси чрез допълнителни дейности – народни танци, латино танци, английски език . <i>Изработване на график по групи.</i>	График	10.10.2019 г.	П. Атанасова, Н. Момчева, гл. учител
➤	Включване в дейности и мероприятия в детската градина (състезания; концерти; конкурси; поздрави и др.)		постоянен	учителите по групи
➤	Организиране на открити уроци и концерт, участие в конкурси – изява на децата от клубовете по интереси от ДПУ.		май 2020г.;	ръководител и на групите на ДПУ
➤	Организиране и провеждане на посещения на културно-исторически и природонаучни обекти, музеи, библиотеки, екскурзии и други с научно-образователна или изследователска цел.		постоянен	Директор, учителите по групи
➤	Симулиране на децата с изяви наклонности и дарби за участия в състезания и конкурси.		постоянен	учителите по групи
➤	<i>Предоставяне информация на координатора за личностната изява на децата по групи и на цялата детска градина през учебната година.</i>		25.05.2020 г.	П. Атанасова, ръководител Екип 4
3.5.	<u>Дейностите по организиране на поощрения и награждаване на децата</u>			
➤	Поощрения и награждаване на ниво институция.		май 2020 г.	П. Илиева
➤	Награждаване по повод завоювани призови места и участия извън институцията (състезания, конкурси и пр.)	Заповед	при повод, май 2020 г.	Директор

➤	Предоставяне информация на координатора за видовете награди, поводи и наградени деца.		25.05.2020 г	П. Илиева. ръководител Екип 5
3.6.	<u>Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение, имащи за цел изграждане на позитивен психологически и организационен климат</u> (насочена към децата, учителите, управлението на институцията и родителите)			
1.	<u>Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес.</u>			
➤	Дейности по превенция и интервенция на насилието и проблемното поведение на равнище възрастова група.		постояне н	учителите по групи
➤	Дейности по интервенция на ниво институция, съобразно „Политиката за превенция и интервенция на насилие и тормоз на ДГ.		постояне н	Сима Луладжиева
2.	<u>Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата.</u> (вътрешна квалификация)		постояне н	Н. Момчева, гл. учител; А. Тончева, психолог
3.	<u>Работа със средата, в която е детето – семейството, връстниците.</u>			
➤	Създаване на онлайн „Училище за родители“, където да се публикува информация по темата.		ноември 2019 г.	Н. Момчева, гл. учител
➤	Партньорство с родителите – участие в съвместни дейности на детската градина и на групите: Училище за родители, Уърк-шопове, тренинги, открити моменти и др.		постояне н	учителите по групи
➤	Предоставяне информация на координатора за реализираните дейности по превенция на насилието		25.05.2020 г.	С. Луладжиева, ръководител

	и партньорството с родителите.			Екип 6 Н. Момчева – за родителите и квалификаци я
	4. ДЕЙНОСТИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ			
4.1.	Оценка на индивидуалните потребности за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие, за което има индикация, че е дете със СОП.	<i>Карта за оценка</i>	1 до 3 мес. от нач. на уч. год. или от подаване на заявлени е	ЕПЛР Координатор
4.2.	Утвърждаване на доклад на координатора до директора, съдържащ <u>списък на децата</u> , на които ще се <u>предоставя допълнителна</u> подкрепа за личностно развитие въз основа на проведената оценка на индивидуалните потребности, и вида на необходимата подкрепа.	<i>Писмо – предложение</i>	след <i>оценката</i>	Координатор
4.3.	Предложение от <u>координатора до директора</u> за утвърждаване състава на екип за подкрепа на конкретно дете, в случай че има индикации за него.	<i>Писмо – предложение -1-</i>	след <i>оценката</i>	Координатор
4.4.	Назначаване на ЕПЛР от специалисти за осъществяване дейностите по ДП на конкретно дете.	<i>Заповед на директора -2-</i>	след Предложението на координатора	Директор
4.5.	<u>Представяне на писмени доклади</u> от специалистите до председателя на екипа за личностно развитие за <u>результатите от оценяването.</u>	<i>доклад</i>		Педагогическите специалисти в състава на екипите

4.6.	Изготвяне на <i>план за подкрепа</i> за всяко нуждаещо се дете от интердисциплинарен екип	<i>план за подкрепа</i>	До 1 месец след извършване на оценката	ЕПЛР
4.7.	График на заседанията на ЕПЛР на детето.		3 – - нач. на уч.г.; - края на I ср.; - края на уч.г.	ЕПЛР
4.8.	<i>Проследяване напредъка</i> в развитието на детето.	<i>Карта</i>	2 пъти	ЕПЛР
4.9.	<i>Консултации</i> с родителите на децата и учителите на групата.		постоянен	ЕПЛР
4.10	Изготвяне на <i>доклади до директора</i> на детската градина за изпълнението на плана за подкрепа на детето		15.02.2020г 10.06.2020г	ръководител на ЕПЛР

Настоящата програма се актуализира в началото на всяка учебна година и при настъпили промени в нормативните актове, ако Педагогическият съвет прецени, че спецификата на образователно-възпитателния процес налага това.

Програмата за предоставяне на равни възможности за приобщаване на децата от уязвими групи се намира в кабинета на директора на ДГ „Брезичка“.

Изготвил: Ивелина Кънева-координатор ППО